

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

GODINA / YEAR VI

SARAJEVO, 29.12. 2017.

BROJ / NUMBER: 25.1

Strukturne poslovne statistike – konačni rezultati Varijable i indikatori za preduzeća/poduzeća za 2016. godinu

*Structural Business Statistics – final results
Variables and indicators of enterprises, 2016.*

Federalni zavod za statistiku objavljuje saopćenje/priopćenje o godišnjim strukturno poslovnim statistikama (SPS) za dio privrede/gospodarstva Federacije Bosne i Hercegovine, što je rezultat usklađivanja statističke proizvodnje u BiH sa EU propisima iz oblasti Strukturnih poslovnih statistika.

Federal Institute For Statistics published first release on the annual Structural Business Statistics (SBS) for part of the economy of Federation of Bosnia and Herzegovina, as a result of harmonization of statistical production in BiH with the EU Regulations on the Structural Business Statistics

Saopćenje/priopćenje sadrži osnovne strukturne varijable i indikatore koje su rezultat „Godišnjeg strukturnog poslovnog statističkog istraživanja za preduzeća/poduzeća - SPS“. Dalji razvoj strukturnih poslovnih statistika će ići u pravcu potpunog obuhvata svih djelatnosti poslovne ekonomije i svih jedinica koje se bave tržišnom proizvodnjom.

First release contains main structural variables and indicators resulting from the "Annual Structural Business survey for enterprises - SBS," The survey covered enterprises, but not entrepreneurs. Further development of structural business statistics will go in the direction of full coverage of all business activities and all units engaged in market production.

SPS istraživanjem za 2016. godinu obuhvaćeno je 17 825 aktivnih preduzeća/poduzeća sa ukupno 287 969 zaposlenih osoba.

SBS survey covered 17 825 active enterprises with total of 287 969 persons employed in 2016.

Najveći broj preduzeća/poduzeća je iz područja Trgovine i iznosi 6 135 ili 37,7% od ukupnog broja preduzeća/poduzeća obuhvaćenih ovim istraživanjem.

The largest number of enterprises was in the Trade and was 6 135 or 37,7 % of the total number of enterprises covered by this survey.

Struktura zaposlenih pokazuje da je najveći dio zaposlenih angažovan/angažiran u Industrijskim djelatnostima (područja B, C, D i E) i iznosi 41 %, zatim u Trgovini 28 %, Uslugama 23,7 % i Građevinarstvu 7,3 %.

Employment structure shows that the largest part of persons employed were engaged in the Industrial activities (Sections B, C, D and E), that means 41 %, then 28 % in Trade, Services 23,7 % and Construction 7,3 %.

Slična struktura je i kada se posmatra učešće djelatnosti u stvaranju dodane vrijednosti po troškovima proizvodnje, gdje su Industrijske djelatnosti učestvovala sa 40,7 %, Trgovina sa 27,6 %, Usluge sa 25,1 % i Građevinarstvo sa 6,5 %.

Similar structure is when we observe share of activities in creating of value added by factor costs, where the Industrial activities had a share of 40,7 %, Trade 27,6 %, Services 25,1 % and Construction 6,5 %.

Najveće učešće u ukupnom prometu imaju preduzeća/poduzeća iz Trgovine sa 50,9% i preduzeća/poduzeća iz Preradivačke industrije sa 24,2%.

The largest share in the total turnover has enterprises from Trade with 50.9% and enterprises from Manufacturing industry with 24.2%.

Najveću profitabilnost imaju preduzeća/poduzeća iz područja Poslovanja nekretninama sa 41,6%, zatim preduzeća/poduzeća iz područja Informacija i komunikacija sa 33,5%.

The enterprises in the real estate sector have the highest profitability with 41.6%, followed by enterprises in the field of Information and communication with 33.5%.

Tabela 1. OSNOVNE STRUKTURNO POSLOVNE VARIJABLE PREMA PODRUČJU KD BiH 2010 I PREMA VELIČINI PREDUZEĆA/PODUZEĆA, 2016.

Table 1. BASIC STRUCTURAL BUSINESS VARIABLES ACCORDING TO KD BiH 2010 SECTION AND SIZE OF ENTERPRISE, 2016

KD BiH 2010 Područja djelatnosti	Broj preduzeća/ poduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj zaposlenih lica/osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet,000 KM <i>Turnover,000 BAM</i>	Dodana vrijednost po troškovima proizvodnih faktora/čimbenika, 000 KM <i>Value added at factor cost, 000 BAM</i>	Troškovi zaposlenika, 000 KM <i>Personnel costs, 000 BAM</i>	NACE Rev. 2 <i>Section of Activity</i>
Ukupno obuhvaćene djelatnosti	17.825	287.969	38.885.957	9.452.835	4.776.187	Total of covered activities
0-19 zaposlenih	15.665	77.230	10.004.731	2.243.392	1.024.447	0-19 employees
20-49 zaposlenih	1.310	41.547	6.585.052	1.334.360	609.961	20-49 employees
50+ zaposlenih	850	169.192	22.296.174	5.875.083	3.141.779	50+ employees
B Vađenje ruda i kamena						Mining and quarrying
0-19 zaposlenih	90	489	36.150	16.908	5.671	0-19 employees
20-49 zaposlenih	8	321	22.737	9.975	4.147	20-49 employees
50+ zaposlenih	19	12.676	509.333	365.970	308.216	50+ employees
C Prerađivačka industrija						Manufacturing
0-19 zaposlenih	2.300	15.774	1.298.247	350.677	171.637	0-19 employees
20-49 zaposlenih	337	11.315	1.579.664	365.772	144.330	20-49 employees
50+ zaposlenih	325	60.721	6.516.180	1.866.352	944.536	50+ employees
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija						Electricity, gas, steam and air conditioning supply
0-19 zaposlenih	108	250	608.958	22.705	4.284	0-19 employees
20-49 zaposlenih	3	88	6.031	2.639	2.165	20-49 employees
50+ zaposlenih	8	8.301	1.572.234	629.379	315.610	50+ employees
E Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša						Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
0-19 zaposlenih	121	763	95.857	26.237	13.054	0-19 employees
20-49 zaposlenih	47	1.516	100.939	42.733	27.394	20-49 employees
50+ zaposlenih	40	5.713	241.651	152.290	120.846	50+ employees
F Građevinarstvo						Construction
0-19 zaposlenih	1.074	6.688	459.518	163.933	78.205	0-19 employees
20-49 zaposlenih	157	5.011	370.586	126.178	63.586	20-49 employees
50+ zaposlenih	93	9.382	929.346	327.999	130.501	50+ employees

Tabela 1. SNOVNE STRUKTURNO POSLOVNE VARIJABLE PREMA PODRUČJU KD BiH 2010 I PREMA VELIČINI PREDUZEĆA/PODUZEĆA, 2016. (nastavak)

Table 1. BASIC STRUCTURAL BUSINESS VARIABLES ACCORDING TO KD BiH 2010 SECTION AND SIZE OF ENTERPRISE, 2016 (continued)

KD BiH 2010 Područja djelatnosti	Broj preduzeća/ poduzeća Number of enterprises	Broj zaposlenih lica/osoba Number of persons employed	Promet,000 KM Turnover,000 BAM	Dodana vrijednost po troškovima proizvodnih faktora/čimbenika, 000 KM Value added at factor cost, 000 BAM	Troškovi zaposlenika, 000 KM Personnel costs, 000 BAM	NACE Rev. 2 Section of Activity
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala						Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles & motorcycles
0-19 zaposlenih	6.135	27.841	5.623.143	851.171	385.412	0-19 employees
20-49 zaposlenih	393	12.253	3.663.833	417.690	186.977	20-49 employees
50+ zaposlenih	195	40.622	10.523.324	1.338.770	613.352	50+ employees
H Prijevoz i skladištenje						Transportation and storage
0-19 zaposlenih	1.076	4.899	564.444	205.732	68.178	0-19 employees
20-49 zaposlenih	92	2.687	360.799	111.894	40.984	20-49 employees
50+ zaposlenih	40	12.015	502.227	326.751	252.915	50+ employees
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)						Accommodation and food service activities
0-19 zaposlenih	562	3.764	113.231	45.009	33.409	0-19 employees
20-49 zaposlenih	59	2.041	80.042	35.803	22.760	20-49 employees
50+ zaposlenih	23	2.067	95.538	43.001	26.597	50+ employees
J Informacije i komunikacije						Information and communication
0-19 zaposlenih	634	2.611	196.663	102.879	46.585	0-19 employees
20-49 zaposlenih	56	1.723	169.713	82.679	39.134	20-49 employees
50+ zaposlenih	30	8.697	954.113	594.835	274.537	50+ employees
L Poslovanje nekretninama						Real estate activities
0-19 zaposlenih	568	1.619	123.319	55.303	24.113	0-19 employees
20-49 zaposlenih	17	530	40.108	22.319	9.219	20-49 employees
50+ zaposlenih	10	858	58.113	42.761	18.576	50+ employees
M Stručne, naučne/znanstvene i tehničke djelatnosti						Professional, scientific and technical activities
0-19 zaposlenih	1.870	7.051	616.382	266.434	124.533	0-19 employees
20-49 zaposlenih	65	1.721	109.001	62.540	37.024	20-49 employees
50+ zaposlenih	22	2.054	223.738	65.533	48.702	50+ employees

Tabela 1. OSNOVNE STRUKTURNO POSLOVNE VARIJABLE PREMA PODRUČJU KD BiH 2010 I PREMA VELIČINI PREDUZEĆA/PODUZEĆA, 2016. (nastavak)

Table 1. BASIC STRUCTURAL BUSINESS VARIABLES ACCORDING TO KD BiH 2010 SECTION AND SIZE OF ENTERPRISE, 2016 (continued)

KD BiH 2010 Područja djelatnosti	Broj preduzeća/ poduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj zaposlenih lica/osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet,000 KM <i>Turnover,000 BAM</i>	Dodana vrijednost po troškovima proizvodnih faktora/čimbenika, 000 KM <i>Value added at factor cost, 000 BAM</i>	Troškovi zaposlenika, 000 KM <i>Personnel costs, 000 BAM</i>	NACE Rev. 2 <i>Section of Activity</i>
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti						Administrative and support service activities
0-19 zaposlenih	529	2.323	144.325	71.240	30.123	0-19 employees
20-49 zaposlenih	38	1.250	46.101	31.222	16.542	20-49 employees
50+ zaposlenih	29	4.556	104.920	71.790	56.346	50+ employees
P Obrazovanje						Education
0-19 zaposlenih	248	1.381	42.397	25.730	15.611	0-19 employees
20-49 zaposlenih	18	497	14.599	11.488	6.687	20-49 employees
50+ zaposlenih	10	903	38.320	29.199	16.499	50+ employees
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite						Human health and social work activities
0-19 zaposlenih	128	903	34.823	21.238	12.169	0-19 employees
20-49 zaposlenih	15	472	15.186	9.187	7.103	20-49 employees
50+ zaposlenih	4	370	20.966	11.551	7.712	50+ employees
S Ostale uslužne djelatnosti						Other service activities
0-19 zaposlenih	222	875	47.274	18.196	11.463	0-19 employees
20-49 zaposlenih	5	122	5.713	2.241	1.909	20-49 employees
50+ zaposlenih	2	256	6.171	8.901	6.834	50+ employees

Tabela 2. OSNOVNI STRUKTURNO POSLOVNI INDIKATORI PREMA PODRUČJU KD BiH 2010 I PREMA VELIČINI PREDUZEĆA/PODUZEĆA, 2016.

Table 2. BASIC STRUCTURAL BUSINESS INDICATORS ACCORDING TO THE KD BiH 2010 SECTION AND SIZE OF ENTERPRISE, 2016

KD BiH 2010 Područja djelatnosti	Promet po zaposlenom licu/osobi (KM) <i>Turnover per person employed BAM</i>	Dodana vrijednost po zaposlenom licu/osobi, KM <i>Value added per person employed, BAM</i>	Učešće dodane vrijednosti u vrijednosti proizvodnje (%) <i>Percent of Value added on PV (%)</i>	Troškovi rada po zaposleniku (KM) <i>Labour cost per employee (BAM)</i>	Profitabilnost <i>Profitability</i>	NACE Rev. 2 Section of Activity
Ukupno obuhvaćene djelatnosti						Total of covered activities
0-19 zaposlenih	129.545	29.048	45,4	13.277	12,2	0-19 employees
20-49 zaposlenih	158.497	32.117	39,6	14.939	10,9	20-49 employees
50+ zaposlenih	131.780	34.724	44,6	18.700	12,0	50+ employees
B Vađenje ruda i kamena						Mining and quarrying
0-19 zaposlenih	73.853	34.542	44,9	11.586	31,1	0-19 employees
20-49 zaposlenih	70.756	31.042	45,7	12.900	25,6	20-49 employees
50+ zaposlenih	40.182	28.872	68,2	24.316	11,3	50+ employees
C Prerađivačka industrija						Manufacturing
0-19 zaposlenih	82.301	22.231	29,6	10.890	13,8	0-19 employees
20-49 zaposlenih	139.612	32.327	25,7	13.000	13,7	20-49 employees
50+ zaposlenih	107.314	30.737	30,8	15.725	14,2	50+ employees
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija						Electricity, gas, steam and air conditioning supply
0-19 zaposlenih	2.439.313	90.948	64,4	17.159	3,0	0-19 employees
20-49 zaposlenih	68.393	29.920	43,8	24.566	7,8	20-49 employees
50+ zaposlenih	189.392	75.815	45,9	38.018	20,0	50+ employees
E Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša						Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
0-19 zaposlenih	125.667	34.395	36,2	17.137	13,8	0-19 employees
20-49 zaposlenih	66.604	28.197	49,8	18.075	15,2	20-49 employees
50+ zaposlenih	42.296	26.656	59,8	21.152	13,0	50+ employees
F Građevinarstvo						Construction
0-19 zaposlenih	68.711	24.513	39,9	11.721	18,7	0-19 employees
20-49 zaposlenih	73.949	25.178	36,9	12.791	16,8	20-49 employees
50+ zaposlenih	99.061	34.962	35,4	13.915	21,3	50+ employees
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala						Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
0-19 zaposlenih	201.975	30.573	58,3	13.858	8,3	0-19 employees
20-49 zaposlenih	299.012	34.088	55,6	15.427	6,2	20-49 employees
50+ zaposlenih	259.052	32.956	64,4	15.184	6,3	50+ employees
H Prijevoz i skladištenje						Transportation and storage
0-19 zaposlenih	115.213	41.993	39,1	13.916	24,4	0-19 employees
20-49 zaposlenih	134.276	41.643	39,2	15.500	19,6	20-49 employees
50+ zaposlenih	41.799	27.195	61,8	21.049	14,7	50+ employees

Tabela 2. OSNOVNI STRUKTURNO POSLOVNI INDIKATORI PREMA PODRUČJU KD BiH 2010 I PREMA VELIČINI PREDUZEĆA/PODUZEĆA, 2016. (nastavak)

Table 2. BASIC STRUCTURAL BUSINESS INDICATORS ACCORDING TO THE KD BiH 2010 SECTION AND SIZE OF ENTERPRISE, 2016 (continued)

KD BiH 2010 Područja djelatnosti	Promet po zaposlenom licu/osobi (KM) <i>Turnover per person employed BAM</i>	Dodana vrijednost po zaposlenom licu/osobi, KM <i>Value added per person employed, BAM</i>	Učešće dodane vrijednosti u vrijednosti proizvodnje (%) <i>Percent of Value added on PV (%)</i>	Troškovi rada po zaposleniku (KM) <i>Labour cost per employee (BAM)</i>	Profitabilnost <i>Profitability</i>	NACE Rev. 2 Section of Activity
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)						Accommodation and food service activities
0-19 zaposlenih	30.081	11.957	42,9	8.889	10,2	0-19 employees
20-49 zaposlenih	39.221	17.543	47,9	11.776	16,0	20-49 employees
50+ zaposlenih	46.223	20.805	49,0	13.129	17,1	50+ employees
J Informacije i komunikacije						Information and communication
0-19 zaposlenih	75.324	39.404	55,6	17.843	28,6	0-19 employees
20-49 zaposlenih	98.505	47.989	53,1	23.282	25,3	20-49 employees
50+ zaposlenih	109.702	68.393	64,2	32.290	33,5	50+ employees
L Poslovanje nekretninama						Real estate activities
0-19 zaposlenih	76.175	34.161	51,0	14.894	25,3	0-19 employees
20-49 zaposlenih	75.679	42.113	61,1	17.394	32,7	20-49 employees
50+ zaposlenih	67.718	49.828	70,9	21.646	41,6	50+ employees
M Stručne, naučne/znanstvene i tehničke djelatnosti						Professional, scientific and technical activities
0-19 zaposlenih	87.413	37.785	48,7	17.664	23,0	0-19 employees
20-49 zaposlenih	63.352	36.349	56,7	22.096	23,1	20-49 employees
50+ zaposlenih	108.912	31.900	45,9	23.707	7,5	50+ employees
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti						Administrative and support service activities
0-19 zaposlenih	62.130	30.668	50,0	12.967	28,5	0-19 employees
20-49 zaposlenih	36.894	24.986	68,1	14.061	31,6	20-49 employees
50+ zaposlenih	23.031	15.759	65,1	12.539	14,3	50+ employees
P Obrazovanje						Education
0-19 zaposlenih	30.710	18.638	58,7	11.308	23,9	0-19 employees
20-49 zaposlenih	29.371	23.110	75,6	13.453	32,9	20-49 employees
50+ zaposlenih	42.435	32.335	75,2	18.270	33,1	50+ employees
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite						Human health and social work activities
0-19 zaposlenih	38.582	23.531	56,9	13.526	26,0	0-19 employees
20-49 zaposlenih	32.156	19.452	58,6	15.740	12,5	20-49 employees
50+ zaposlenih	56.619	31.195	50,9	20.826	18,3	50+ employees
S Ostale uslužne djelatnosti						Other service activities
0-19 zaposlenih	54.056	20.808	41,6	13.109	14,2	0-19 employees
20-49 zaposlenih	46.651	18.296	55,8	15.597	5,8	20-49 employees
50+ zaposlenih	24.137	34.814	87,9	26.726	33,5	50+ employees

Tabela 3. UČEŠĆE OSNOVNIH STRUKTURNO POSLOVNIH VARIJABLI PO PODRUČJIMA KD BiH 2010, 2016
Table 3. SHARE OF BASIC STRUCTURAL BUSINESS VARIABLES ACCORDING TO KD BiH 2010 SECTIONS, 2016

	Broj preduzeća /poduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj zaposlenih lica/osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po troškovima proizvodnih faktora/čimbenika <i>Value added at factor cost</i>	
Ukupno obuhvaćene djelatnosti	100,0	100,0	100,0	100,0	Total of covered activities
B: Vađenje ruda i kamena	0,7	4,7	1,5	4,2	<i>Mining and quarrying</i> B:
C: Prerađivačka industrija	16,6	30,5	24,2	27,3	<i>Manufacturing</i> C:
D: Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0,7	3,0	5,6	6,9	<i>Electricity, gas, steam air conditioning supply</i> D:
E: Snabdijevanje vodom, uklanjanje voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1,2	2,8	1,1	2,3	<i>Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i> E:
F: Građevinarstvo	7,4	7,3	4,5	6,5	<i>Construction</i> F:
G: Trgovinana veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	37,7	28,0	50,9	27,6	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i> G:
H: Prijevoz i skladištenje	6,8	6,8	3,7	6,8	<i>Transportation and storage</i> H:
I: Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	3,6	2,7	0,7	1,3	<i>Accommodation and food service activities</i> I:
J: Informacije i komunikacije	4,0	4,5	3,4	8,3	<i>Information and communication</i> J:
L: Poslovanje nekretninama	3,3	1,0	0,6	1,3	<i>Real estate activities</i> L:
M: Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	11,0	3,8	2,4	4,2	<i>Professional, scientific and technical activities</i> M:
N: Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3,3	2,8	0,8	1,8	<i>Administrative and support activities</i> N:
P: Obrazovanje	1,5	1,0	0,2	0,7	<i>Education</i> P:
Q: Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne zaštite	0,8	0,6	0,2	0,4	<i>Human health and social work, activities</i> Q:
S: Ostale uslužne djelatnosti	1,3	0,4	0,2	0,3	<i>Other service activities</i> S:

Grafikon 1. Struktura broja zaposlenih u ukupno posmatranim djelatnostima, 2016

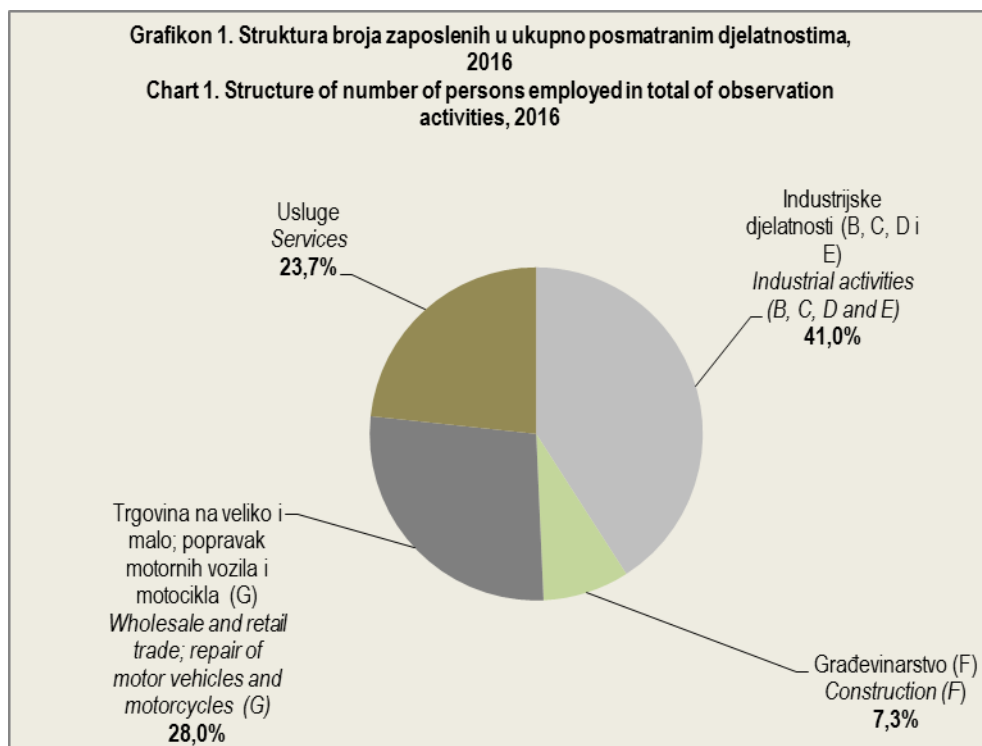
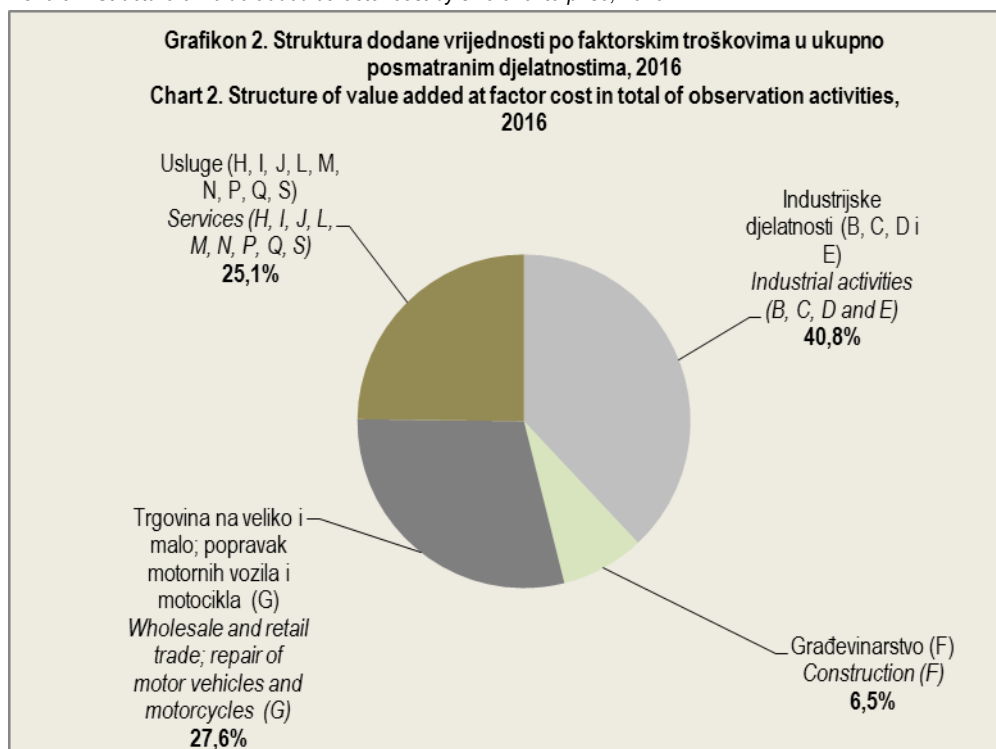

Chart 1. Structure of number of persons employed in total of observation activities, 2016

Grafikon 2. Struktura dodane vrijednosti prema veličini preduzeća/poduzeća, 2016

Chart 2. Structure of value added at factor cost by size of enterprise, 2016

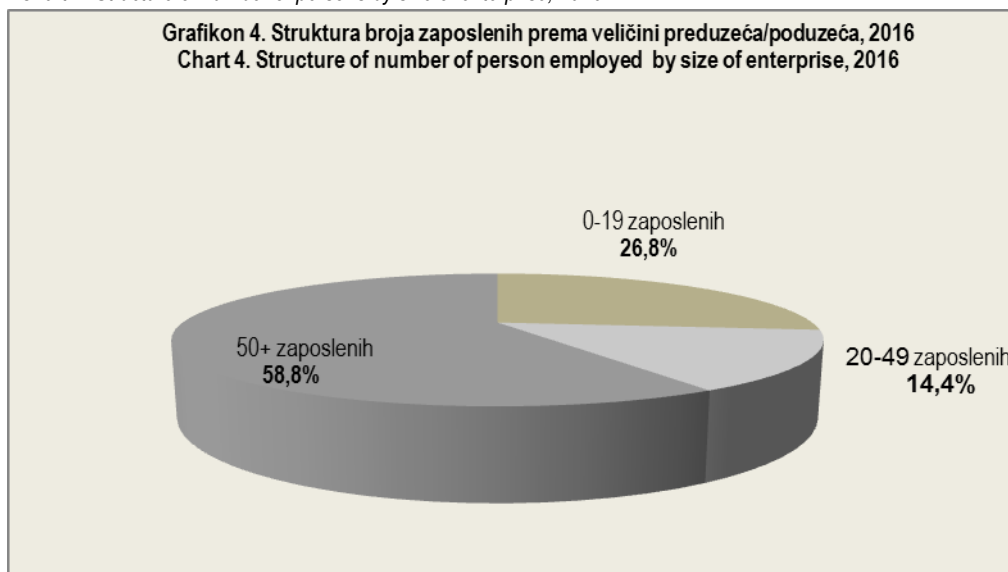
Grafikon 3. Struktura dodane vrijednosti po faktorskim troškovima u ukupno posmatranim djelatnostima, 2016

Chart 3. Structure of value added at factor cost in total of observation activities, 2016

Grafikon 4. Struktura broja zaposlenih prema veličini preduzeća/poduzeća, 2016

Chart 4. Structure of number of persons by size of enterprise, 2016

STRUKTURNE POSLOVNE STATISTIKE

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Uvod

Statistika strukturnih poslovnih istraživanja predstavlja opći okvir za prikupljanje podataka svih aktivnih jedinica tržišnih proizvođača (preduzeća/poduzeća i poduzetnika). Na osnovu podataka strukturnih poslovnih istraživanja vrši se obračun varijabli i indikatora po područjima i oblastima djelatnosti, kao i po klasama zaposlenih, koji su potrebni za analizu strukture djelatnosti poslovnih subjekata, strukture inputa i outputa proizvodnog procesa, konkurentnosti i drugih vrsta analize.

Istraživanje se provodi na osnovu/temelju Zakona o statistici u Federaciji BiH ("Službene novine" br.63/03 i 9/09).

Cilj istraživanja

Cilj istraživanja o strukturnim statistikama preduzeća/ poduzeća jest praćenje poslovanja tržišnih proizvođača i osiguravanje podataka u potpunosti u skladu s europskim standardima SPS-a. Podaci prikupljeni istraživanjima strukturnih poslovnih statistika koriste se za analizu strukture poslovnih subjekata po djelatnostima (vrijednost proizvodnje, dodana vrijednost, zaposlenost itd.), analizu faktora korištenih u procesu proizvodnje (broj zaposlenih, sredstva zaposlenih, investicije itd.), analizu nacionalnog i regionalnog razvoja. Također, podaci strukturnih poslovnih statistika predstavljaju značajne inpute za procjene nacionalnih računa i obračun pondera za izračun indeksa u kratkoročnim statistikama.

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci za kompilaciju SPS varijabli i indikatora su prikupljeni statističkim istraživanjem „Godišnje strukturno poslovno statističkog istraživanje za preduzeća/poduzeća“.

Jedinice posmatranja

Nekoliko različitih vrsta statističkih jedinica koristi se za provođenje SPS istraživanja. Najveći broj SPS podataka odnosi se na „preduzeća/poduzeća“ kao statističku jedinicu. Za izračun regionalnih podataka koristi se lokalna jedinica, a za izračun čiste djelatnosti jedinica po vrsti djelatnosti.

Podaci objavljeni u ovom saopćenju se odnose na preduzeće/poduzeće kao jedinicu posmatranja.

STRUCTURAL BUSINESS STATISTICS

NOTES ON METHODOLOGY

Introduction

Structural Business Statistics survey represent a general framework for data collection of all active units of market producers (enterprises and entrepreneurs). Structural business survey data are used for the calculation of variables and indicators by Sections and Divisions of activities, and by classes of persons employed who are needed for analysis the structure of activities business units, the structure of inputs and outputs of production process, the competitiveness and other types of analysis.

This survey is conducted on the bases of Law on Statistical Survey in the Federation of BiH. ("Official Gazette FBiH" No. 63/03 and 9/09).

The aim of survey

The aim of survey on Structural Business Statistics is monitoring of business market units and providing comparable data in accordance with European SBS standards. Data collected through Structural Business surveys are used for analysis of the structure of business entities by activity (production value, value-added, employment etc.), analysis of factors used in the production process (number of persons employed, compensation of employees, investments etc.), analysis of national and regional development. In addition, Structural Business Statistics data are used also as input for estimates national accounts estimates and for weights which are used for calculation of the index in short-term statistics.

Source and methods of data collection

Data for the compilation of SBS variables and indicators are collected by statistical survey "Annual structural business statistical survey for the enterprises."

Observation units

Several statistical units are used for the compilation of SBS survey. Most data refer to the „enterprise“ as a statistical unit. For the calculation of regional data is used local unit, and for the calculation of activity is used kind of activity unit.

Data published in this first release refer to the enterprise as a observation unit.

Obuhvat

Istraživanjem su obuhvaćena aktivna preduzeća/poduzeća iz Statističkog poslovnog registra Federalnog zavoda za statistiku FBiH. Korištena je kombinovana metoda uzorka i punog obuhvata. Metoda punog obuhvata korištena je za preduzeća sa 20 i više zaposlenih, a metoda uzorka za preduzeća/poduzeća sa manje od 20 zaposlenih.

Obuhvaćena su aktivna preduzeća/poduzeća koja su, prema glavnoj djelatnosti, svrstana u slijedeća područja djelatnosti: B – Vađenje ruda i kamena, C – Prerađivačka industrija, D – Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, E – Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša, F - Građevinarstvo, G – Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala, H – Prijevoz i skladištenje, I – Djelatnosti pružanja smještaja te priprema i usluživanja hrane (Hotelijerstvo i Ugostiteljstvo), J- Informacije i komunikacije, L – Poslovanje nekretninama M-Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti oblasti, P-Obrazovanje, Q-Djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite i S- Ostale uslužne djelatnosti.

Obuhvaćene djelatnosti predstavljaju oko 85% populacije preduzeća/poduzeća poslovne ekonomije. Poduzetnici nisu obuhvaćeni. Proširenje obuhvata istraživanja na potpunu poslovnu ekonomiju odvijati će se postupno do potpune implementacije EU Uredbe.

Klasifikacije

Za provođenje istraživanja strukturalnih poslovnih statistika korištena je Klasifikaciji djelatnosti - KD BiH 2010 (EU NACE-Rev 2), prema kojoj se i objavljuju podaci.

U okviru SPS istraživanja podaci se prikupljaju i obrađuju isprekidano po regijama. Kako u BiH-i još nije uvedena klasifikacija regija u skladu sa EU NUTS 2007 klasifikacijom, podaci se prikazuju samo prema administrativnoj podjeli, tj. za BiH, entitete i Distrikt Brčko.

Određeni SPS pokazatelji prikazuju se i po grupama proizvoda na bazi KPPD BiH 2010 (EU CPA 2008).

Definicije varijabli

Broj preduzeća/poduzeća

Broj preduzeća/poduzeća obuhvaća sva preduzeća/poduzeća koja se bave tržišnom proizvodnjom i koja su registrirana u poslovnom registru u populaciju koja je predmet posmatranja. Ovaj broj se koriguje za greške, posebno greške okvira uzorka. Uključuju se samo aktivne jedinice, preduzeća/poduzeća koja su ostvarila promet ili imaju zaposlene u bilo kom vremenskom periodu tijekom referentne godine. Isključuju se sve privremeno neaktivne (uspavane) ili stvarno neaktivne jedinice.

Coverage

The survey covered active enterprises from Statistical Business Register (SBR) which kept by the Institute for Statistics of F BiH. The method full coverage was used for enterprises with 20 or more persons employed, and the sample method for enterprises with less than 20 persons employed.

Covered active enterprises, which are classified by main activity in the following Sections: B- Mining and Quarrying, C – Manufacturing, D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply, E - Water supply; sewerage, waste management and remediation activities, F – Construction, G - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, H - Transportation and storage, I - Accommodation and food service activities, J- Information and communication, L – Real estate activities, M- Professional, scientific and technical activities, N - Administrative and support service activities, P-Education, Q- Human health and social work activities and S-Other service activities.

Covered activities represent about 85% of the population enterprises in business economy. Entrepreneurs are not covered. Expanding of survey to full coverage of business economy will take place gradually until full implementation of the EU Regulation.

Classifications

Classification of Economic Activities – KD BiH 2010 was used for conducting Structural Business Statistics survey, which is in line with the EU NACE Rev. 2, according to which the data are published.

In the framework of SBS data broken down by regions is collected. As in BiH has not yet introduced the classification of regions according to EU NUTS classification 2007, data are shown only by administrative breakdown, ie. for BiH, entities and District Brcko.

Certain SPS parameters are shown also by groups of products based on KPPD BH 2010 (EU CPA 2008).

Definitions of variables

Number of enterprises

A count of the number of market enterprises registered to the population concerned in the business register corrected for errors, in particular frame errors. Only active units which either had turnover or employment at any time during the reference period should be included. Dormant (temporarily inactive) and inactive units are excluded.

Broj zaposlenih lica/osoba

Broj zaposlenih lica/osoba definiše se kao ukupan broj lica/osoba koje rade u jedinici posmatranja (uključujući vlasnike koji rade, partnere koji redovno rade u jedinici, i neplaćene članove porodice koji redovno rade u jedinici), kao i lica/osobe koje rade izvan jedinice kojoj pripadaju i koja ih plaća (npr. trgovački predstavnici, dostavljači, timovi za popravke i održavanje). Podatak uključuje lica/osoblje odsutno kraće vremensko razdoblje (npr. bolovanje, plaćeno odsustvo ili vanredno odsustvo), i također lica/osoblje u štrajku, ali ne lica/osoblje odsutno na neodređeni period. Također se uključuju radnici sa skraćenim radnim vremenom koji se takvim smatraju u skladu sa zakonom i koji su na platnom spisku, kao i sezonski radnici, pripravnici i radnici koji rade kod kuće, a na platnom su spisku jedinice posmatranja. Kategorija neplaćeni članovi obitelji odnosi se na lica/osobe koje žive sa vlasnikom jedinice posmatranja i rade regularno za tu jedinicu, ali nemaju ugovor o usluzi i ne primaju fiksni iznos plaće za rad koji obavljaju. Broj zaposlenih lica/osoba isključuje radnu snagu angažiranu putem agencija za zapošljavanje ili posredovanje u zapošljavanju.

Broj zaposlenika

Broj zaposlenika uključuje lica/osobe koje rade za poslodavca i koje imaju ugovor o zaposlenju i primaju naknadu u formi plaće, naknade, honorara, nagrada, plaćanja po komadu ili plaću u naturi.

Ova kategorija uključuje radnike sa skraćenim radnim vremenom, sezonske radnike, lica/osobe u štrajku ili na kratkoročnom odsustvu, ali isključuje lica/osobe na dugoročnom odsustvu. Broj zaposlenika ne uključuje volontere.

Promet

Promet obuhvaća obračunate prihode od prodaje proizvoda, roba i usluga od strane izvještajne jedinice trećim stranama tokom/tijekom referentnog perioda, bez odbitnog PDV-a. Isključeni su finansijski/financijski i vanredni/izvanredni prihodi.

Dodana vrijednost po troškovima proizvodnih faktora/čimbenika

Dodana vrijednost po troškovima proizvodnih faktora/čimbenika je bruto dohodak iz poslovnih aktivnosti nakon njegovog prilagođavanja za operativne subvencije i neizravne poreze. Dodana vrijednost se izračunava iz ostvarenog prometa, plus kapitalizirana proizvodnja, plus drugi operativni dohodak, plus ili minus promjene na zalihama, minus nabavka dobara i usluga, minus drugi porezi na proizvode koji su vezani za promet ali nisu odbitni, minus carine i porezi vezani za proizvodnju. Carine i porezi vezani za proizvodnju su obavezna, nepovratna plaćanja, u kešu ili naturi koji su nametnuti od strane vlade, u vezi sa proizvodnjom i uvozom dobara i usluga, zapošljavanjem radne snage, vlasništvom ili upotrebom zemljišta, zgrada ili druge imovine korištenih u procesu proizvodnje, neovisno od količine ili vrijednosti proizvedenih ili prodatih dobara i usluga.

Number of persons employed

The number of persons employed is defined as the total number of persons who work in the observation unit (including working proprietors, partners working regularly in the unit and unpaid family workers working regularly in the unit), as well as persons who work outside the unit who belong to it and are paid by it (e.g. sales representatives, delivery personnel, repair and maintenance teams). It includes persons absent for a short period (e.g. sick leave, paid leave or special leave), and also those on strike, but not those absent for an indefinite period. It also includes part-time workers who are regarded as such under the laws and who are on the pay-roll, as well as seasonal workers, apprentices and home workers on the pay-roll. Unpaid family workers refer to persons who live with the proprietor of the unit and work regularly for the unit, but do not have a contract of service and do not receive a fixed sum for the work they perform. The number of persons employed excludes manpower supplied to the unit by other enterprises.

Number of employees

The number of employees is defined as those persons who work for an employer and who have a contract of employment and receive compensation in the form of wages, salaries, fees, gratuities, piecework pay or remuneration in kind.

The number of employees includes part-time workers, seasonal workers, and persons on strike or on short-term leave, but excludes those persons on long-term leave. The number of employees does not include voluntary workers.

Turnover

Turnover comprises revenues calculated from sales of products, goods and services by the reporting unit to third parties during the reference period, but not deductible VAT. Financial and extraordinary revenues are excluded.

Value added at factor costs

Value added at factor cost is the gross income from operating activities after adjusting for operating subsidies and indirect taxes. It can be calculated from turnover, plus capitalised production, plus other operating income (including operating subsidies), plus or minus the changes in stocks, minus the purchases of goods and services, minus other taxes on products which are linked to turnover but not deductible, minus the duties and taxes linked to production. The duties and taxes linked to production are compulsory, unrequited payments, in cash or in kind which are levied by general government in respect of the production and importation of goods and services, the employment of labour, the ownership or use of land, buildings or other assets used in production irrespective of the quantity or the value of goods and services produced or sold.

Troškovi zaposlenika

Troškovi zaposlenika su ukupne nadoknade, u kešu ili naturi, plaćene od strane poslodavca zaposleniku (redovitim ili privremenim zaposlenicima, kao i radnicima koji rade kod kuće) u zamjenu za izvršeni rad od strane zaposlenika tijekom referentnog razdoblja. Troškovi zaposlenika, također uključuju poreze i doprinose za socijalno osiguranje zadržane od strane jedinice, kao i obvezne i dobrovoljne doprinose na teret poslodavca. Uključene su nagrade, dopunske nagrade, trinaeste plaće (i slične dopunske nagrade), kao i plaćanja izvršena zaposlenicima u vezi sa otpuštanjem, smještajem, prijevozom, troškovima života i obiteljskim dodacima, provizijama, naknadama za dežure, prekovremenim i noćnim radom itd. Plaćanja za agencijske radnike nisu uključena u troškove zaposlenika.

Indikatori

Ovi indikatori se računaju na osnovu izračunatih vrijednosti varijabli.

Promet po zaposlenom licu/osobi dobija se djeljenjem ukupno ostvarenog prometa sa ukupnim brojem zaposlenih lica/osoba.

Ovaj indikator izražava prodajnu sposobnost poslovnog subjekta određene djelatnosti.

Dodana vrijednost po zaposlenom licu/osobi dobija se djeljenjem ukupne dodane vrijednosti sa ukupnim brojem zaposlenih lica/osoba. Ovaj indikator se koristi za mjerenje produktivnosti rada.

Učešće dodane vrijednosti u prometu dobija se djeljenjem ukupne dodane vrijednosti sa ukupno ostvarenim prometom.

Troškovi rada po zaposleniku dobijaju se djeljenjem ukupnih troškova rada sa brojem zaposlenika.

Ovaj indikator prikazuje prosječne troškove zaposlenika u nekoj djelatnosti.

Profitabilnost predstavlja procentualno učešće bruto poslovnog viška u dodanoj vrijednosti.

Personnel costs

Personnel costs are defined as the total remuneration, in cash or in kind, payable by an employer to an employee (regular and temporary employees as well as home workers) in return for work done by the latter during the reference period. Personnel costs also include taxes and employees' social security contributions retained by the unit as well as the employer's compulsory and voluntary social contributions. Included are all gratuities, workplace and performance bonuses, ex gratis payments, thirteenth month pay (and similar fixed bonuses), payments made to employees in consideration of dismissal, lodging, transport, cost of living and family allowances, commissions, attendance fees, over-time, night work etc. Payments for agency workers are not included in personnel costs.

Indicators

These indicators are calculated based on the calculated values of the variables.

Turnover per person employed is obtained by dividing the total turnover with a total number of persons employed.

This indicator expresses the ability of selling of business unit of specific activity.

Value added per person employed is obtained by dividing the total value added with a total number of persons employed. This indicator is used to measure productivity.

Percent of Value added on Turnover is obtained by dividing the total value added with the total turnover.

Labour cost per employee is obtained by dividing the total labour costs with number of employees.

This indicator shows the average costs of employees in certain activity.

Profitability represents the percentage of gross operating surplus in Value added.

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Institute for Statistics of FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51
Elektronska pošta/E-mail: fedstat@fzs.ba, Internetska stranica/Web site: <http://www.fzs.ba>

Odgovara: Doc.dr. Emir Kremić, direktor
Person responsible: Assist. Prof. Dr. Emir Kremić, Director General

Saopćenje pripremili: Alma Čolpa i Aida Halilović
Prepared by: Alma Čolpa and Aida Halilović

Molimo korisnike da prilikom korišćenja podataka navedu izvor
Those using data from this issue are requested to state the source

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se na internetu
First Release data are published on the Internet